

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/27/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815209481
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7815209481.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú P. D. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava dieťaťa rodičov: V. Y. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v Z.Ň. na ul. D. Č.. XXX/X zastúpenej JUDr. Františkom Hadušovským advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na ul. Cyrila a Metoda č. 2 a E. D. nar. X.X.XXXX bývajúceho v I. č. XXX zastúpeného JUDr. Jozefom Ujom advokátom CHARGE DAVOUÉ UJ s. r. o. so sídlom v Trenčíne na ul. Zlatovskej č. 22 v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 31.10.2017 č.k. 7P/304/2015-713 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril maloletú P. D. nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky V. Y. nar. XX.X.XXXX. Otca E. D. nar. X.X.XXXX zaviazal prispievať na výživu maloletej po 80,- € mesačne od 1. 3. 2017 vopred vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca do rúk matky. Návrh matky na určenie výživného od 1. 10. 2015 do 28. 2. 2017 zamietol. Otca zaviazal zaplatiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 1. 3. 2017 do 31. 10. 2017 v úhrnnej sume 240,- € v mesačných splátkach po 20,- € splatných spolu s bežným výživným od právoplatnosti tohto rozsudku do rúk matky pod následkami straty výhody splátok . Styk otca s maloletou dcérou upravil tak, že otec bude mať možnosť sa s maloletou sýkať každý nepárny týždeň v mesiaci v sobotu od 13.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod. v prítomnosti matky, tak že otec v stanovený čas si maloletú prevezme od matky pred jej bytom a v stanovený čas maloletú matke odovzdá na tom istom mieste a matka bude povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať a prevziať ju od otca v stanovený čas a na stanovenom mieste a bude mať právo byť prítomná počas stykov maloletej s otcom. Súd návrh otca zamietol. Otca zaviazal uhradiť polovicu nákladov znaleckého dokazovania v sume 306,48 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet tunajšieho súdu a polovicu nákladov za znalecké dokazovanie v sume 306,48 € bude hradiť štát. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) CSP a podľa § 62 ods. 1 CMP. Vytkol súdu prvej inštancie, že rozsudok neobsahuje zákonné náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP, pričom výrok, ktorým návrh otca zamietol považuje za absolútne nezrozumiteľný a nejasný. Konštatoval, že sa domáhal vydania rozhodnutia zloženým petitom, t.j. viacerými eventuálnymi návrhmi a nie jedným návrhom. Súd vo výroku mal zamietnuť všetky eventuálne návrhy otca, aby z

výroku bolo jasné a určiteľné zamietnutie všetkých eventuálnych návrhov otca, ktorými sa domáhal vydania rozhodnutia. Poukázal na to, že súd počas prvostupňového konania odignoroval opakované jeho žiadosti o vyhotovenie fotokópie súdneho spisu, aby mohol náležite uplatňovať svoje práva účastníka konania a zaslanie predbežných opatrení. Konštatoval, že rozsudok poukazoval na trestné stíhanie otca, ktoré ako sa preukázalo bolo od samého začiatku neústavné a nezákonné a skončilo sa na Okresnom súde Rožňava zastavením trestného stíhania na základe uznesenia Okresného súdu Rožňava sp.zn. 1T/67/2016 zo dňa 24.5.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6To/64/2016 zo dňa 8.9.2016, pretože skutok nie je trestným činom. Napriek tomu súd závažným spôsobom porušil zásadu prezumpcie neviny otca, keď od začiatku neústavné a nezákonné trestné stíhanie otca právoplatne zastavené použil ako dôvod nezverenia dieťaťa do starostlivosti otca. Súd v rozsudku neuviedol, že rodičia žili v spoločnej domácnosti v Trenčíne, následne aj v I., na inom mieste sa uvádza, že keby matka dieťaťa bola v I. dočasne na prázdninách v letných mesiacoch, pričom sama potvrdila, že zo spoločnej domácnosti odišla pod vplyvom svojej matky. Vytkol súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s jeho dôkazmi, ktoré sú v prospech otca tým, že opakovane porušoval práva otca, že odignoroval jeho žiadosti na vyhotovenie kompletnej fotokópie spisu. Poukázal na to, že má rovnaké právo ako matka na zverenie dieťaťa do jeho výchovy a starostlivosti, pričom súd prvej inštancie neodôvodnil svoj výrok o zverení dieťaťa a rovnako náležite neodôvodnil, aké prekážky boli na strane otca, ktoré by bránili v jeho rovnako zákonnom práve, aby mal. dieťa bolo zverené do jeho starostlivosti. V súdnom konaní bolo dôkazmi preukázané, že mal. dieťa by s otcom žilo v rodinnom dome v obci I., kde má zariadenú izbu. Zamestnávateľ je ochotný jeho pracovné smeny prispôbiť potrebám mal. dieťaťa a vypomôcť mu s výchovou dieťaťa, s čím mu ponúkli pomoc aj jeho mama, ktorá je na dôchodku aj sestra. V odôvodnení rozsudku sa nachádzajú negatívne vyjadrenia o otcovi dieťaťa, ktoré sú neurčité a nejasné, navyše bez skutkových zistení, ktoré by vyplynuli z dokazovania a o ich nepravdivosti svedčia jeho osobné výpovede na pojednávaniach. Súd na strane matky sa zmienil, že nie sú vyhovujúce pomery pre výchovu mal. dieťaťa ako na strane otca a pomoc starej matky a sestry opomenul a náležite sa v odôvodnení rozsudku s tými skutkovými tvrdeniami nevysporiadal. Po celý čas od odchodu matky zo spoločnej domácnosti pod vplyvom starej matky, čo priznala na pojednávaní aj samotná matka, sa snažil o dosiahnutie toho, čo je v prvoradom záujme dieťaťa a rovnako čo je aj v záujme štátu a spoločnosti, aby deti vyrastali v úplnej rodine a aby im rodičia vytvorili šťastný domov. Čo však sa matka snažila negovať a následne aj znalecký posudok, ktorý trpí vážnymi vadami a skôr ho možno použiť na matku dieťaťa. Závery znalca, že otec sa správa systémom pokus - omyl, je menej zrelá organizácia osobnosti s abnormnou schizoidnou štruktúrou, výraznou emočnou labilitou, nezrelosťou, hostilitou v sociálne interaktívnom prejave, že sa koncentruje na nepodstatné podnety, formuluje chybné úsudky, má zhoršený kontakt s realitou, myslenie je zjednodušené s nízkym emočným prežívaním a hneď na to s vysokou emočnou reaktivitou so snahou zjednodušovať, ísť ľahko do konfliktov, správať sa štýlom pokus - omyl, objem dostupných zdrojov, teda súbor kognitívnych schopností vytvárajúcich sa v priebehu vývinu je nízky, zvládanie situácií každodenného života je deficitnejšie, repertuár je problematický, konfliktný a nestabilný v prístupe k problémom sa riadi emocionalitou, intuíciou a jeho myslenie je výrazne ovplyvnené emóciami. Emočne je menej stabilný, afektivita je labilná s plytkými menej stabilnými vzorcami správania a nedostatočným rozlišovaním emočne komplexnejších zážitkov, výrazná emočná reaktivita vedie k rýchlemu očareniu, vytváraniu dôvery a následnému rýchlemu sklamaniu a odstupu od hostility. Tieto závery sú vyvrátené dôkazmi v konaní, z ktorých vyplývajú skutkové zistenia, že otec od odchodu matky zo spoločnej domácnosti má záujem na obnovení spolužitia a úplnej rodine, a preto si ďalšiu známosť nehľadal, otec od odchodu zo spoločnej domácnosti sa snažil celý čas v čo najširšej miere sa podieľať na výchove dieťaťa, na stretávaní sa s dieťaťom, po celý čas sa zaujímal o zdravotný stav dieťaťa, jeho potreby a záujmy a bol s dieťaťom v pravidelnom telefonickom a osobnom kontakte napriek 300 km vzdialenosti, v záujme obnovenia úplnej rodiny odpustil matke a tieto skutkové zistenia preukazujú zodpovednosť, obetavosť, lásku so schopnosťou odpúšťať a racionalitu hĺbky zodpovednosti otca za rodinu, za matku a za zdravý duševný vývoj detí a šťastný domov. Naopak správanie matky, ktorá v krátkom časovom období má tretí vzťah a dve deti z predchádzajúcich dvoch vzťahov, dokonca tretí vzťah už má trhliny, vedome ho založila s otcom troch detí, ktorý kvôli nej opustil matku aj deti. Znalkyňa ju však hodnotila tak, že z morálneho hľadiska nie je oprávnená hodnotiť matku, nezistila žiadnu patológiu a dodala, že vzhľadom na vek rodičov vždy je lepšie žiť v nejakom vzťahu, ako sám s rodičom. Súd sa náležite nevysporiadal so znaleckým posudkom, ktorý predložil on a odignoroval existenciu vyvrátených záverov znalca, s jeho skutkovými zisteniami sa v rozsudku nezaoberal, len aby sa mohol pri nesprávnom právnom posúdení oprieť o chybné závery znalca, hoci vyvrátené na pojednávaní. Konštatoval, že maloletí má rovnaký citový vzťah k matke aj k otcovi a obaja rodičia majú rovnaké právo na to, aby maloletá im bola zverená do starostlivosti, avšak popri rovnakom práve rodičov

je prvoradý záujem mal. dieťaťa. Uviedol, že v prípade, ak maloletá mu bude zverená do starostlivosti, žiada upraviť matke styk s dieťaťom neobmedzene a bude nápomocný čo najširšiemu a najčastejšiemu stretávaniu. Pokiaľ sa jedná o výrok o úprave styku v prítomnosti matky, tento výrok je neurčitý a nezrozumiteľný, pretože matka bude mať právo byť prítomná počas stykov otca s maloletou a poukázal na to, že súd vo výroku rozsudku musí jasne, zrozumiteľne uviesť, či prítomnosť matky počas stretávania je povinná alebo povinná nie je. Bude matka povinná byť stretávaní dieťaťa s otcom alebo má právo byť prítomná. Rozsah úpravy styku nezodpovedá judikatúre súdov upravujúcich rozsah stretávania otca s dieťaťom a javí sa ako keby bol obmedzený vo výkone rodičovských práv a povinností.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol v plnom rozsahu potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok, nakoľko v plnom rozsahu s ním súhlasí. Odvolanie otca považuje za nedôvodné, pretože súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu a záujmu maloletej. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm.d/ CSP nie je daný, pretože konanie nevykazuje vady, ktoré by mohli mať vplyv na výkon rozhodnutia. Podľa písm.e/ citovaného ustanovenia taktiež nie je daný ďalší odvolací dôvod, pretože súd vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom náležitého zistenia skutkového stavu a na základe toho vyvodil vecne správne rozhodnutie. Odvolací dôvod podľa písm.f/ citovaného zákonného rozhodnutia nie je daný, pretože ustanovenie, o ktoré odvolanie otec opiera je v súdnej praxi vykladaný tak, že skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov a prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli najavo alebo pominuli rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na vadnom hodnotení dôkazov. Ide o nesprávny postup súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania, pričom súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali, prípadne neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané. Podľa písm.h/ citovaného zákonného ustanovenia je potrebné toto vykladať tak, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ide o hmotnoprávnu vadu konania, ktorú na skutkový stav nie je možné použiť. S poukazom na uvedené odvolacie dôvody, pre ktoré otec maloletej napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie, sú nedôvodné a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie zistil náležite záujem maloletého dieťaťa, ktorý je v tomto konaní prvoradý. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že je možno pozorovať silný citový príklon dieťaťa k matke a pri zmienke o otcovi maloletá ukazovala, že musí byť ticho. Tento jav môže byť doznievajúcou traumatogénnou emóciou manifestovanou na behaviorálnej úrovni. Z uvedeného záveru znaleckého dokazovania jednoznačne vyplynulo, že v najlepšom záujme maloletej sa javí zostať v starostlivosti matky. Súd opakovane vykonal šetrenie pomerov na strane rodičov, zisťoval nové hodnotenia a náklady na maloletú v materskej škole a nariadil vypočuť znalkyňu. Otec v konaní predložil aj znalecký posudok z odboru zdravotníctva a farmácie a odvetvia psychiatrie, ktorý vypracoval súdny znalec MUDr. H. I. dňa 30.6.2017, ktorý vo svojich záveroch poukazuje na duševný stav otca, u ktorého nenašiel žiadnu duševnú chorobu v zmysle choromyselnosti. Poukázal na to, že v konaní o určenie rodičovských práv a povinností je potrebné skúmať predovšetkým záujem maloletého dieťaťa, ktorý zo znaleckého dokazovania Mgr. O., ako aj výsluchu vyvodzovaný bol, avšak z posudku predloženého otcom vyplýva, že iba jednostranne bez súčinnosti maloletej popisuje osobnosť otca. Súd sa správne vysporiadal so všetkými okolnosťami, na základe ktorých zveril maloletú matke, pretože maloletá je citovo naviazaná na svoju matku aj vzhľadom na jej útlý vek. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že na strane matky sú vhodnejšie a stabilnejšie predpoklady k riadnej starostlivosti o maloletú. Aj keď konanie otca, voči ktorému bolo vedené trestné stíhanie, bolo právoplatne zastavené, nie je možné v tomto konaní opomíňať situáciu, ktorá mu predchádzala, pretože na základe toho bolo badať u maloletej zmeny v správaní, ktoré sú nežiaduce, a to najmä, ak ukazovala, že majú byť ticho, hrala sa po tme, skrývala sa za gauč, zaspávala čudne celá zababušená, bola tichá, zakríknutá. Túto situáciu, keď otec dieťa odlúčil od matky na dlhšiu dobu, na dieťati zanechalo behaviorálne následky, aj s ohľadom na prezumpciu neviny nie je možné zatieňovať právoplatnosťou výroku o zastavení trestného stíhania otca. Výrok o prítomnosti matky počas realizácie styku vyplýva zo skutočnosti, že prítomnosť matky je potrebná na zabezpečenie pohody maloletého dieťaťa vzhľadom na prežitú skúsenosť. Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS 26/2005, ktorým vyslovil právny názor, že právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. S ohľadom na konkrétny prípad nie je obmedzením otca úprava styku za prítomnosti matky.

Taktiež Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí 3Cdo 81/2014 konštatuje, že v konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je ústredným záujmom a predovšetkým prihliada sa na záujem maloletého dieťaťa na zdravom fyzickom a psychickom vývoji, pričom tento pojem záujem maloletého dieťaťa nie je možné zamieňať s individuálnymi záujmami rodičov alebo s ich individuálnymi predstavami o starostlivosti o maloleté dieťa. Z uvedených dôvodov z odvolania otca jednoznačne vyplýva individuálny záujem a individuálna predstava otca o starostlivosti o maloleté dieťa napriek tomu, že pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa ako je vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, nakoľko sa jedná o maloleté dieťa útleho veku s pravidelným denným režimom, kedy má dieťa zaužívaný režim stravovania, hry, spánku, pobytu na vzduchu a nie je vhodné pre záujem maloletej jej tento režim narúšať z titulu individuálnej predstavy otca v starostlivosti o maloletú. Z uvedených dôvodov navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na doterajších písomných a ústnych vyjadreniach a v plnom rozsahu navrhol potvrdiť rozsudok vo všetkých výrokoch.

6. Otec sa vyjadril k vyjadreniu matky a v celom rozsahu s ním nesúhlasí a zotrváva na podanom odvolaní a na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v odôvodnení odvolania.

7. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

8. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 395 ods. 1 CMP, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

15. K odvolacím námietkam otca odvolací súd dodáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle

konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. To, že rozhodnutie súdu a úvahy, ktorými sa riadil pri jeho vydaní, nie sú v súlade s predstavami účastníka konania, nečinia rozsudok nesprávnym, nezákonným či neodôvodneným.

16. Ďalej je potrebné poukázať na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Z ust. § 187 CSP vyplýva, že dôkazom môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Podľa § 195 ods. 1 CSP výsluch strany (účastníka) o tvrdených skutočnostiach môže súd nariadiť, ak ich nemožno preukázať inak. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia súd môže výnimočne z dôvodu hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný.

17. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, odvolací súd poznamenáva, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde, ktorý musí dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený účastníkom konania, ak tento skutkový poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. Na druhej strane je potrebné vylúčiť taký dôkaz, ktorý nemôže smerovať k preukázaniu sporných skutočností, a teda týka sa skutočností právne bezvýznamných a tiež takých, ktoré účastníci navrhli s úmyslom predĺžiť súdne konanie. V konaní na súde prvej inštancie však boli preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie v merite veci, t.j. o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. P., a to v rovnakom rozsahu vo vzťahu k zisteniu pomerov otca, ako aj matky maloletej. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa obsahové náležitosti, pričom je potrebné zdôrazniť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať úspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V danom prípade súd prvej inštancie dostatočne zohľadnil existujúce pomery rodičov, ako aj útlý vek maloletého dieťaťa, pre ktorý je charakteristická silná psychická, ako aj fyzická väzba na matku, ktorá je v tomto prípade zvýraznená tým, že rodičia dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti, výlučnú starostlivosť o dieťa zabezpečovala matka, otec dieťa navštevoval, avšak tým, že otec po ukončení styku v nedeľu 6.12.2015 o 18.00 hod. maloletú matku nevrátil a následne prerušil aj akýkoľvek kontakt dieťaťa s matkou a vedome sa s ňou skrýval v čase, keď podľa rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení dieťa malo byť v starostlivosti matky, čo dokazuje, že osobnostná štruktúra otca nezaručuje, že by sa o dieťa vedel náležite starať, pričom vedome nerešpektuje súdne rozhodnutie. Konanie otca u maloletého dieťaťa spôsobilo akútnu reakciu na stres s prejavmi hyperaktivity, ale najmä z dôvodu rizikového správania sa otca, keď maloletú ukrýval za skriňou v izbe v provizórnom úkryte v tme, čím ohrozil psychické zdravie maloletého dieťaťa, ktoré z dôvodu priamo prežitých stresových situácií spôsobených otcom, ktoré si zjavne uložila v zážitkovom spektre negatívne, preto aj odvolací súd dospel k totožnému záveru ako súd prvej inštancie, že je jednoznačne v záujme maloletej jej zverenie do osobnej starostlivosti matky, čo vyplýva aj zo samotného znaleckého posudku, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že dieťa síce otca neodmieta, ale keď sa spomína otec, ukazuje, že treba byť ticho. Preto v tomto štádiu konania jednoznačne aj s prihliadnutím na ďalšie prevedené dokazovanie je v samotnom záujme maloletej, aby jej osobná starostlivosť a výchova bola zabezpečená matkou aj s prihliadnutím na útlý vek dieťaťa a silnú citovú väzbu medzi matkou a maloletou. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie správne zamietol návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, prípadne alternatívne do jeho osobnej starostlivosti, pretože táto forma starostlivosti nie je v záujme maloletej, pretože pre túto formu starostlivosti nie sú vytvorené ani zákonné podmienky ani predpoklady. Maloletá je v útlom veku, silne citovo naviazaná na matku, ktorá jej starostlivosť zabezpečuje na požadovanej úrovni nespochybnenej ani kolíznym opatrovníkom v priebehu vykonaného šetrenia pomerov účastníkov. Návrhy otca v priebehu prvoinštančného konania ohľadne jeho ochoty presťahovať sa aj do Z. v záujme

zabezpečovania starostlivosti o maloletú sú irelevantné, pretože pre rozhodnutie súdu je potrebné vychádzať z pomerov, ktoré existujú v čase rozhodovania súdu. V čase prvoinštančného konania jednoznačne bolo preukázané, že otec mal trvalý pobyt v okrese Trenčín, kde žije od svojho detstva, kde má vytvorené vhodné bytové podmienky, kde má aj zamestnanie, a teda nebol v čase rozhodovania súdu prvej inštanície predpoklad, že by sa do miesta bydliska dieťaťa presťahoval už aj vzhľadom k tomu, že matka s ním odmietla obnoviť spolužitie a v okrese Z., ako správne súd prvej inštanície konštatoval, nemá vytvorené žiadne zázemie, preto správne súd prvej inštanície na základe týchto skutočností jeho návrh na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti zamietol. Odvolací súd sa stotožňuje aj s rozhodnutím súdu prvej inštanície o úprave styku s maloletou, ako aj rozsahom a frekvenciou a rovnako sa stotožnil aj s formou styku, ktorá má realizovať za prítomnosti matky berúc do úvahy závažné konanie otca ohrozujúce psychické zdravie dieťaťa, pretože práve prítomnosť matky pri styku otca s maloletou môže zabrániť eventuálnej ujme maloletej a dáva možnosť pružnejšieho zásahu matky v prípade nepredvídaných okolností. Odvolací súd poznamenáva, že dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obom rodičom a je predovšetkým na nich, aby svojím správaním a najmä vzájomnou úctou a toleranciou vytvárali bezkonfliktné prostredie pre realizáciu styku a snažili sa najmä o jednotný výchovný postup rešpektujúc pokyny matky v otázkach bežnej starostlivosti o dieťa, pretože matka, ktorá zabezpečuje starostlivosť o maloletú doposiaľ na požadovanej úrovni, je k maloletej najbližšie a najlepšie pozná jej duševný a fyzický stav. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii otca týkajúcej sa znaleckého dokazovania odvolací súd poukazuje na to, že znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho prioritizovať a ako každý dôkaz hodnotiť jednotlivito v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Znalecké dokazovanie je možné nariadiť len na zistenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti a znalcovi nepatrí zásadne právo vyjadrovať názor na prejednávajúcu vec, prípadne navrhovať úpravu pomerov účastníkov konania. Súd v rámci hodnotenia dôkazov nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska odborných záverov, pretože k tomu nemá požadované odborné znalosti. Na druhej strane nemusí akceptovať závery znalca, ak tieto nezodpovedajú skutkovým zisteniam, resp. sú v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekračujú rámec odborného posúdenia. Odvolací súd konštatuje, že závery znaleckého dokazovania sú logické, presvedčivé a zodpovedajúce aj ostatným skutkovým zisteniam a o ich správnom nemal pochybnosti odvolací súd. Súd prvej inštanície správne neprihliadal na znalecký posudok predložený otcom z odboru zdravotníctva a farmácie a odvetvia psychiatrie, ktorý vypracoval súdny znalec MUDr. H. I., ktorý v závere poukazuje na duševný stav otca, u ktorého nenašiel žiadnu duševnú chorobu v zmysle choromyselnosti, avšak odvolací súd poznamenáva, že v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je potrebné v prvom rade prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, ktorý zo znaleckého dokazovania MUDr. O., ako aj z jej výsluchu na pojednávaní pred súdom prvej inštanície jednoznačne vyvodzovaný bol, aj preukázaný, avšak z posudku predloženého otcom zo dňa 30.6.2017 vyplýva, že iba jednostranne bez súčinnosti maloletej znalec popisoval osobnosť otca.

18. Súd prvej inštanície správne vykonal dokazovanie na zistenie pomerov u maloletej, ako aj u rodičov, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v ich možnostiach a schopnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť a v potrebách mal. P., ktoré je potrebné uspokojovať. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby dieťaťa, nie sú nimi len náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy dieťaťa, ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Konajúci súd správne vychádzal zo zistených príjmov oboch rodičov, ktoré v rozhodnom období dosahovali, dostatočným spôsobom zohľadnil ich nevyhnutné výdaje, ktoré limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletej a dospel k správnomu právnomu záveru o rozsahu výšky výživného, vyčíslení dlžného výživného a spôsobu jeho zaplatenia.

19. Odvolacia námietka otca o odignorovaní jeho žiadosti na delegáciu veci, ktorú odôvodnil ust. § 177 ods. 2 O.s.p. je nedôvodná. Odvolací súd poznamenáva, že konanie o úpravu výkonu rodičovských

práv a povinností je konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých, preto sa miestne príslušný súd určuje podľa § 88 ods. 1 písm.c/ O.s.p.. Rozhodujúcim kritériom, podľa ktorého sa posudzuje miestna príslušnosť, že bydlisko maloletého dieťaťa, ktorým je miesto, kde sa dieťa zdržiava na základe vôle zákonných zástupcov, na základe rozhodnutia súdu alebo na základe iných rozhodujúcich skutočností. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase začatia konania mal. P. sa nachádzala v osobnej starostlivosti matky a Okresný súd Rožňava robil procesné úkony, ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka, vyžiadal správy o šetrení pomerov, vykonal výsluchy účastníkov, vyžiadal listiny preukazujúce príjem rodičov, bola podaná správa z poradensko-psychologického procesu, bolo nariadené znalecké dokazovanie a z toho hľadiska nebolo v záujme mal. P. v priebehu procesu rozhodovania riešenie miestnej príslušnosti poručenského súdu, ktorý má o predmete konania konať a rozhodnúť. Treba zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa v konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa je záujmom prioritným a je preto namieste, aby konal vo veci samej Okresný súd Rožňava, ktorý vykonal rozsiahle dokazovanie a tak aj rozhodol o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a rozhodovanie o návrhoch otca by v tomto štádiu konania bolo len spôsobovaním zbytočných prieťahov v konaní. Ďalej je potrebné poukázať na ust. § 11 ods. 1 O.s.p. zakotvujúce zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej sa zákonne založená vecná a miestna príslušnosť počas trvania konania nemení, hoci by sa aj zmenili okolnosti, ktoré boli pôvodne rozhodujúce pri ich určení. V zmysle tejto zásady nemá zmena okolností žiaden vplyv na už raz založenú vecnú alebo miestnu príslušnosť, pričom takouto okolnosťou nemôže byť dočasné zverenie dieťaťa a návrh otca na prenesenie príslušnosti za skutkového a právneho stavu v priebehu prvostupňového konania nespĺňať účel zákonného ustanovenia § 177 ods. 2 O.s.p., ktorým je záujem dieťaťa, nakoľko dôvody na takýto postup neexistovali. Nedôvodná je aj ďalšia námietka otca o odignorovaní doručovania predbežných opatrení jemu a jeho právnomu zástupcovi, pretože obsahom spisu je preukázané, že súd prvej inštancie všetky rozhodnutia účastníkom konania v súlade so zákonom doručoval a pokiaľ niektoré zásielky otec nemá, tak je to z toho dôvodu, že právny zástupca ich bez uvedenia dôvodu neprevzal a v niektorých prípadoch zásielku vrátila pošta s uvedením - zásielka neprevzatá v odbornej lehote a bola doručená na uvedenú adresu advokátskej kancelárie právneho zástupcu otca, preto z toho dôvodu je táto námietka otca irelevantná. Námietka otca o porušovaní procesu v priebehu prvoinštančného konania v prípadoch, keď súd prvej inštancie nevyhotovil fotokópie súdneho spisu a z toho dôvodu otec nemohol náležite uplatňovať svoje práva účastníkom konania je taktiež nedôvodná, pretože právny zástupca otca bol niekoľkokrát súdom prvej inštancie riadne poučený, v zmysle zákona bolo mu oznámené, že spis má 272 strán a podľa opatrenia čl. 8 predsedu Okresného súdu Rožňava zo dňa 20.8.2013 je cena za jednu stranu formátu A4 vyhotovenej fotokópie súdneho spisu 0,33 €. Cena je určená za každú aj začatú stranu bez ohľadu na jej obsah a množstvo textu na strane uvedený. Bol poučený právny zástupca otca, že je povinný sa osobne dostaviť na súd, cenu služby zaplatiť do pokladnice Okresného súdu Rožňava a na základe predloženého úradného záznamu vyhotoveného informačnou kanceláriou o počte strán vyhotovených fotokópií a celkovej sumy úhrady fotokópie mu budú vydané po predložení príjmového pokladničného dokladu informačnej kancelárie. Odvolací súd poznamenáva, že v zmysle ust. § 44 ods. 1 O.s.p. účastníci a ich právni zástupcovia majú právo nazerať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie alebo požiadať súd o vyhotovenie fotokópií za úhradu vecných nákladov. Súd je povinný materiálne zabezpečiť vykonanie práva účastníka či iného subjektu na nahliadnutie do súdneho spisu. Toto sa môže diať iba v priestoroch súdu a po dohľadom zamestnanca súdu. O nahliadnutí do spisu sa spíše úradný záznam, ktorý je súčasťou spisu. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že právnomu zástupcovi otca bolo súdom prvej inštancie umožnené niekoľko termínov na dostavenie sa na súd, nahliadnúť do spisu a požiadať o vyhotovenie fotokópií zo spisu pri splnení podmienok úhrady vecných nákladov, avšak právny zástupca otca sa v žiaden poskytnutý termín do priestorov konajúceho súdu nedostavil a nevyužil možnosť nahliadnúť do spisu a požiadať fotokópiu listín, ktoré požaduje, preto nemožno konštatovať, že z tohto aspektu otcovi nebolo umožnené náležite uplatňovať svoje práva účastníka konania, preto rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).